

תחרות רשימות מס' 2

כדי שהלומד לירות יתגבר על פחדו מציעים הכותבים הצעות שונות. נציין רק את ההצעה (של סרן גיורא ברש לום) לאפשר לחייל לירות בעיניים פקוחות ובכ"דורים ללא קליעים או עם קליעי עץ, כדי שיתרגל להקשיב לנפץ מבלי לעצום את עיניו! כן נזכיר את ההצעה (סגן אריה עמידרור) למטוח יום-יומי — במקום התעמלות בוקר! (דרך-אגב, מן הראוי להזכיר שיטה הנהוגה בצבא ארה"ב: החונך מקבל 5 כדורים "חיים" וכדור-סרק אחד; הורה פותח את הבריה ומסב את ראשו שמאלה. החונך, השוכב לימינו, מכניס את אחד הכדורים לשחלה, ונועל את הבריה. הורה אינו יודע, כמובן, איזה כדור נמצא בבית הבליעה של רובהו. עליו לנהוג, איפוא, בירי — כבירי כדור "חי". פעולה זו נשנית 20 פעם. רק 5 מתוכם — בכדורים חיים. ואילו כל השאר — בכדור הסרק היחיד. אם הורה נוטה לבצע איזו פעולה עצבנית שהיא בעת היריה, בנף, בידלים, או בעיניים — ישתדל עתה יפהיפה להשתלט עליה פן יהיה לצחוק כשיבצע פעולה זו בעת שתישמע נקישת הנוקר בלבד).

ד. תנאים נוחים במטוח — ותחרויות שונות: כמה מן הרשימות מעלות את הצורך להדגים קליעה טובה למטרה לפני התחלת מטוח לטירונים (סגן זאב וילנר). מוזכרת העובדה שיש צורך ביצירת תנאים נוחים בזמן המטוח — עובדה שהיא ידועה למד, אולם לעתים-קרובות למדי היא נשכחת. כדי להגביר את רצונו של החייל להתאמן בקליעה מציעים שתי הצעות: האחת — קליעה לעצמים, קופסאות, סלעים, בעלי-חיים, וכדומה. השניה — תחרויות, בין חיילים, בין יחידות בכל הרמות (סרן מרדכי יעקובוביץ).

ה. ספורט עממי: רבות מן הרשימות מדגישות את העובדה, שאם רוצים להגיע לרמה נאותה בקליעה למטרה, יש לפעול בשלושה כיוונים: (1) יש להפוך את הציוד לספורט עממי (סגן-משנה יהודה דין); (2) יש להתחיל בקליעה כבר בגיל הגדנ"ע, ברובה 0.22 וברובה שירות (יוסף פרנקו, שמעון גלעד); (3) יש להחזיר את הקליעה לספורט עממי לכל אנשי המילואים ע"י הקמת מטחים זעירים ומועדוני קליעה בכל מקומות היישוב (סגן יעקב יורעאלי).

מן הראוי להזכיר שכמה מן הכותבים דנו בענייני מילואים במיוחד (סגן מישה זלצברג, ואחרים); כן נזכיר כי כמה מן הרשימות עוסקות בהרמת הפופר לאריות של הקליעה (כפי שמתבטא סרן אליהו עקביה: יצירת הוי של "קלענות"); ולאחרונה נעלה את הכלל הפשוט: "יש להרבות באימון ובתרגול כדי להשיג רמה מתאימה" (סגן א. שביט). כמה מהכותבים הציעו להנהיג "אות הקלע" אשר בינתיים כבר הונהג ע"י צה"ל. נציין לשבח את רשימותיהם של סרן ראובן גרובור, טוראי אריה ריסר, איסר קפלן (שכתב למעשה, פיליטון נאה), סגן ישראל שמואלי, סרן יוסף ראור-בני, סגן-משנה יוסף אדלר, סגן דב פיק (שניתן

37 אנשים אזרו עוז ושלחו את רשימותיהם לתחרות הרשימות השניה. בהשוואה לעשרה שהשתתפו בתחרות הקודמת, מוצאת המערכת עידוד בריבוי הכותבים: אוסף חיילים מגוון — אנשי שירות סדיר (חובה וקבע), אנשי שירות מילואים — מטוראי ועד סרן; וגם אזרח אחד.

הכותבים, רובם-כולם, מעלים את צדדיה השונים של בעיית הקליעה הטובה — ואישי-איש מציע הצעות להעלות רמתה. שני שותפים בקליעה למטרה: 1. הרובה; 2. הורה. רוב הכותבים דנים בבעיית הרובה בקצהו, ובצדק — שכן רבות נאמר בענין ורבות נעשה רה, בענין. כאן מדגישים את הצורך (רב-סמל זאב מרגלית וסגן אברהם תמיר) באיפוס הרובה ובשמירה על שמי שותו; כן מודגש ההכרח בקביעתו של רובה אישי לחייל (טוראי אריה רייסר תובע יצירת הרמוניה בין הרובה לורה, כזו שבין איש לאשת).

אשר לורה — את ההצעות המפורטות ברשימות השונות ניתן לראות כתשובות לשאלות דלקמן:

- א. כיצד ללמד את חוקי הקליעה?
- ב. כיצד להביא את החייל למצב גופני של יכולת לקלוע?
- ג. כיצד להביא להתגברות על הפחד הטבעי בפני המכה החוזרת וקול היריה?
- ד. כיצד להביא למצב נפשי של אמון ביכולתו לקלוע ושל רצון לקלוע?
- ה. כיצד ליצור תנאים לאימון בלתי-פוסק?
- א. פשטות באימונים ושימוש בעזרי-אימון: לשאלה הראשונה ניתנות, למעשה, שתי תשובות: האחת — ההסברה בשיעורי הכיוון צריכה להיות פשוטה (סגן יצחק כספית). אין ללמד לחייל נוסחאות ארוכות שמחובתו לשנן על-פה. יש ללמדו, במילים הפשוטות ביותר, כיצד עף הקלע וכיצד מביא העין הנכון של הכוננות לידי חיבור לוע הרובה עם המטרה. השניה — כל חוק המוסבר באופן עיוני יש להמחישו ע"י שימוש מרובה בעזרי-אימון (סמל איתן הלוי) — הן אלו המצויים והן מאולתרים.

ב. קיום כושר-גופני תקין, ובעיקר — חיזוק שרירי הידיים: רבים מן הכותבים מדגישים את הצורך באימון מתמיד של שרירי הידיים ע"י תרגילי-רובים, הרמת משקלות ואימון-גופני בכלל (סגן לוי שכטר, ממ"ק אברהם להבי, סרן ראובן גרובור, ואחרים). כמה רשימות מזכירות את העובדה כי החייל, כשהיה עליו לקלוע בתנאי-קרב, יהיה במצב שלאחר מאמץ-גופני רב — ועל-כן תתרום רמה גבוהה של כושר-גופני גם לרמה גבוהה של יכולת-קליעה בתנאי קרב. כן מזכירים בקשר לכך את הצורך לתרגל קליעה למטרה לאחר ריצה, חזילה ולאחר אימוני-שדה בכלל (סגן מנחם אברמוביץ).

ג. מטחים יבשים ויריות לפני המטוח:

להשתמש ברשימתו מלאת הגיוון וההמצאות גם כבתוכנית אימונים, סרן אפרים פורת (המציע קביעת רמה מינימאלית בקליעה כתנאי להעלאה בדרגה). לא הזכרנו את שמותיהם של כל המשתתפים וכן לא הזכרנו דוקא את הנקודה העיקרית שבכל רשימה שנזכרה, עם אותם המשתתפים שנתקפחו בשל כך הטליחה.

בחרנו ברשימתו של סרן משה עפרון כרשימה המצטיינת, על טפלה בבהירות בכמה נקודות תורפה אשר יש להתגבר עליהן להשגת המטרה הנדרשת — ועל הציעה פתרונות פשוטים, הניתנים לביצוע בכל רמה ובכל תנאי, ועל היותה הרשימה השלמה ביותר מבחינה זו.

המערכת

כיצד נעלה את רמת הקליעה?

מפקד הכיתה ומפקד המחלקה מוכשרים ודריצור להדריך את החייל לכוון את נשקו בצורה הטובה והנכונה. וכי היכן תמצא מ"כ, או אפילו טוראי, ולא ידע על-פה את ארבעת חוקי הכיוון ברובה? אם תסביר לחייל נכונה את החוקים האלה ואת חלקי הכלי, — ידע על-פירוב לכוון את הכלי הנתון בחצובה, וידע לכוון גם לדיסקית. הוא ישיג מקבץ טוב במטח יבש אחרי תרגול מועט. אבל הצרה היא, שעל-אף אותו כיוון טוב, תהיה הפגיעה שישגי גרועה, תופעה זו בולטת באימוני יריה לתוך דיסקית עם תום האימונים בכיוון, ואחרי-כך — בשדה המטחנים או ביריות-שדה. מדרפסם עלול אתה להתקל בחיילים אשר בשיעורי האחיזה, הכיוון והיריה מצטיינים הם בתפיסתם ומכוננים יפה מן החצובה — ואילו במטח, אינם משיגים אפילו תוצאות מינימליות. מה הסיבה לתופעה זו? החייל מכוון את רובהו למטרה, לוחץ לחיצה ראשונה (כפי שלמד), אך משהוא מגיע ללחיצה השנייה, הרינו עוצם את עינו המכוננת ויורה כששתי עיניו עצומות, ופרצופו מעווה בעוית של פחד — אם מפני המכה בכתף ואם מפני הרעש שהיריה גורמת. התוצאה: הרובה זו מן המטרה והקליעה גרועה.

הסיבה לכך אחת ויחידה היא: אותו חייל לא ירה מספיק לפני המטח הראשון שלו. וכשהוא רואה את תוצאות היריות הראשונות שלו — הוא מתייאש ומזלזל בכל הענין.

ואלו הצעות לתיקון המצב:

א. ההרגל. כאשר גומר הסירון את לימוד הרובה, אין להחפו להוציא למטח הראשון, יש לאפשר לו לירות כדורים רבים ללא מטרה מיוחדת, וללא חישוב נקודות איזה שהוא — יריה סתם, כדי לגרש את הפחד-הראשוני מפני המכה ומפני הרעש. דבר זה ניתן להשיג בצורות שונות: אפשר להקציב מספר כדורים לשבוע לכל חייל, ולהקפיד כי יוצאם בהדרגה, תוך כדי השגחה על האחזיה הנכונה ועל לחיצת ההדק בלבד — ללא תשומת-לב לפגיעה במטרה. תוך-כדי תרגול אפשר להביא את החייל למטח, לא אל מטרת נמדדות אלא למטרות דמות ממרחק 100 מ', ולהגדיל את הטח בהדרגה עד 300 מ'. רק לאחר שהשיג תוצאות מניחות את הדעת (לדעתי

— 4 פגיעות במטרה מתוך 5 כדורים בטוח 200 מ', ו-3 פגיעות מתוך 5 בטוח 300 מ') אפשר להביאו אל המטח למטרות נמדדות, ולבדוק את המקבץ והמיצוע שלו בטוח של 100 ו-200 מטר.

ב. המטוח. לאחר שעבר החייל את שלב ההרגל, יגיע למטח כשהוא בטוח בנשקו וביכולת-רשלו לירות, ולא ירגיש את לחץ הרישום או ה"ציונים" המפריעים. בשלב חדש זה יש להקפיד כי הנתון לו חניכה טובה. חלק גדול מחוסר-יכולתו של חייל לפגוע כהלכה, אפשר לייחס לחניכתו הגרועה. יש ורמת הקליעה של החונך עצמו הנה חלשה ביותר. באימונם של מפקד הכיתה והסמל יש לשים את הדגש על חניכה טובה, ע"י כך נמנע מן החייל הרבה רוגז והתמרמרות הנובעים מחוסר-סדרים במטח ומחניכה גרועה.

גם במטח הנמדד יש להגדיל את טוח היריה בהדרגה. בתחילה יירה החייל מטוח של 100 מ' בלבד; רק אחר-כך יוגדל הטוח עד שיגיע ל-300 מ'. לדעתי, על כל חייל לירות פעמיים בחודש במטח נמדד (אפשר, כמובן, לשלב זאת גם באימונים אחרים, כמו סדרות ומסעות).

ג. אימון מתקדם. בשלב זה יש לאמן את החייל ביריות אל מטרות נעלמות ומופיעות, אל מטרות נעות, וכן ביריות בלילה. אפשר לבצע זאת באמצעים פשוטים בלבד. לדוגמא: בשדה מטוחים מסודר אפשר לקבוע מטרות-דמות אל מקלות-סימון, ולנוע מאחורי חומת המפגע כשהן מוחזקות ביד. הירורים יכונו אל המטרות כשהן מופיעות ונעלמות חליפות, בכל פעם במקום אחר, או כשהן נעות לרוחב החזית מעל הקיר. כשנשאינה מובטחים. אפשר לארגן אימון זה גם בצורת משחק, דבר שירבה את הענין בו, אך אסור להתעלם, כמובן, מבעיות הבטחון של הירורים ושל האנשים שמאחורי חומת המפגע. אשר למטחי לילה, ניתן להאיר מטרות-דמות באמצעות פנס-מכוננת שיונלק ויכובה חליפות. בצורה זאת מוארת המטרה לרגע, ועל החייל לירות על-פי זכרונו לכיוון האור. בכך יתאמן החייל לירות אל כיוון ההבהקים של כל-הנשק של האויב (מתקנים כאלה ניתן להתקין גם מלפידים עשויים סמרטוט טבול בנפט, אבל יהיה אז קושי באיפולם המהיר).